

tice ceniti in ve da bi bilo brez podpore iste težko voditi nevske tečaje. Tudi »Slavec« in »Ljubljanski Zvon« sta nam v potrebi ponovno gostoljubno odprta svoje prostore.

Skleпно: Zboru bi prav prišlo se nekaj dobrih I. tenoriev, eventualno se kakšen visok sopran, drugi glasovi so dobro zastopani. Mučijo nas pa finančne težave. Ko bi hotel vsak učitelj žrtvovati mesečno samo en dinar za zbor bi nam bila s tem plemenitim delom odvezta glavna skrb. Od finančnega položaja bo precej odvisen nadaljni napredok zbora. Ustanovniki plačajo enkratni znesek 500 Din. podporniki pa od 12 Din letno dalje. Pozivam vse učitelstvo in njih prijatelje, da prispejijo do svojih močeh zboru v pomoč s tem, da ga emotno podpre in pot do cilja, katerega si je zbor postavil, bo lahka.

M. Bajuk, načelnik zbora.

Naša gospodarska organizacija.

UČITELJSKI DOM V MARIBORU.

Dne 3. julija 1926 je imelo načelstvo in nadzorstvo U. D. skupno sejo, da na podlagi sklepov občnega zbora in nastalih razmer določijo vodstvu smernice delovanja. Udeležba je bila polnoštevilna, kar dokazuje, da odbor vestno izpolnjuje svojo dolžnost in da ne boje on kriv, ako društvo ne doseže glavnega smotra v doglednem času.

Blagajnikovo poročilo je odbornike razočaralo: v prvi polovici tekočega leta je prejel komaj četrtino proračunih članarine, a založeneža blaga se je razprodalo zelo malo, najmanj v srezi premožnim prebivalstvom. Po blagajnikovem poročilu se je vnel živahen razgovor, tekom katerega se je splošno obžalovalo, da precejšen del učitelstva ne uvideva, kakšne važnosti je U. D. za cel stan — zmanjšanje službenih prejemkov se boje gotovo nadaljevalo! — in da so nekatera uč. dr., ki so že sklenila plačevati določeno uđnino radi nezavednosti drugih zopet preklicala svoje sklepe. Koristilo ni niti osebno posredovanje in prigodilo se je celo, da na zborovanju nekoga učiteljskega društva predsednik ni pripusil debate o članarini za U. D., a neki drugi predsednik je imenoval člansko obveznost za nedopustljivo in neodpustljivo. Trdno smo na prepričani, da bi bila tovariša drugačnega mnenja, ako bi prvi ne sedel na mehkem stolu v bližini mesta in drugi ne bil posestnik. — Blagajnik prosil, da pošiljatelj denarja na nakaznicah vedno kratko zabeležijo, v katero svrhu je bil poslan, n. pr. Č = članarina, Z = zemlievid, G = grb, O = ođer, D = dar. Dalje prosil, da mu zbiratelj članarine pošljejo pred koncem leta seznam plačujočih članov.

Upravnik založenega blaga poroča, da je v preteklem polletju razposlal samo 524 zemlievide in da obetata mladinska igra »Šola v nebesih« in grb primeren dobiček. Grb je izborna izdelan in smemo biti ponosni nanj. Zato pričakujemo, da ga ne bodo naročili sami uradi in šole, marveč tudi društva in zasebniki.

Ker ima U. D. vse pravice do mladinske igre »Šola v nebesih«, bi mu morali vpriazoritelji plačati zakonito tantjemo. Odbor je klenil, da je sedaj ne zahteva, pač pa apeluje na tovariše, da pošljejo društvu od vsake vpriazoritve prostovoljen prispevek.

Zaloga zemlievida Slovenije boje skoraj pošla in zato da U. D. natisniti nov zemlievid, ki boje popolneši in nekoliko večji od sedanega. Izide pa radi tehničnih težkoč šele koncem septembra.

Za vse založene zemlievide se je določila prodajna cena na 8 Din. Pri direktnih naročilih dobe šole toliko izvodov za revne učence zastoni, kolikor znaša knjigotržni rabat.

Odbor je naprosil požrtvovalnega tovariša Antona Skalo, strokovnega učitelja v Mariboru, Koroščeva ulica, da tudi letos posreduje pri najemu dijaških stanovanj.

Soglasno je bil sprejet tudi Rajšpov predlog, naj se začne akcija, da se proglasita Učiteljski konvikt in Učiteljski dom kot dela naše stanovske organizacije.

Nato so se rešile še nekatere manj važne zadeve, tičoče se notranjega poslovanja društva.

Tovarišice), ko sem po seji šel mimo »Delavskega doma«, mi je zabolelo srce: kajti preprosto delavstvo, boljše pripada večinoma meščanskim strankam, si je postavilo ponosno palačo samo s prispevki od svojih plač in bornih

dnin, a del učiteljstva noče niti pomagati, da bi U. D. vsaj z gospodarskim delom dosegel svoj glavni cilj!

Splošne vesti.

— Z današnjo številko prične »Učiteljski Tovariš«, nov letnik in sicer 67. letnik, t. i. za šolsko leto 1926/27. Zato je današnja številka 1. za šolsko leto 1926/27. Vsled sklepa pokrajinske skupščine v Celju se preuredi vse poslovanje poverjeništvu po šolskem in ne solarnem letu in boje tako izhajali tudi vsi listi. Za letos je izšla 1. številka z avgustom in bodoče pa bo »Učiteljski Tovariš« pričel nov letnik s 1. julijem vsakega leta in zaključil letnik s 30. junijem naslednjega leta. Na čelu lista bomo za lažjo evidenenco označili letnik in šolsko leto. Poslovanje in obračuni bodo s tem zelo olajšani. Tudi centrala UJU v Beogradu ima vse poslovanje urejeno po šolskem letu. Zeleni je, da tako urede svoje poslovanje tudi vsa okrajna učiteljska društva, ker le na ta način bo mogoče enotno urediti vse poslovanje. Blagajniki okrajnih učiteljskih društev naj prenesejo vse blagajniške postavke, vključno v mesecu juliju na novo upravno leto s pričetkom 1. julija, preteklo leto pa zaključijo s 30. junijem. Ko bodo gotove še nekatere priprave, preimejo vsi blagajniki okrajnih društev enotne poslovne knjige in navodilo za enotno poslovanje.

— K članku tov. Gangla »Starec, tiho bodi!« v zadnji številki »Učiteljskega Tovariša« je poslal tudi povenik tov. Anton Gmus izjavo, da on v času predsedstva na pokrajinski skupščini v Celju ni slišal dotičnih besed, zato jih tudi ni mogel zavrniti s predsedstvenega mesta. Njemu kot predsedniku tudi ni bil javljen kak tak incident.

— »Eden proti« Dragi tov. urednik! Da se ne bo ta neupravičen »eden proti«, kakor morska kača vleklo po vseh časopisih, blagovoli glede glasovanja na pokrajinski skupščini »prejeti sledeče pojasnilo: Ko smo glasovali »za« ali »proti« deklaraciji, sem podpisani delegat Ljubljanskega učiteljskega društva glasoval »proti«, ker se ni v prvi točki sprejel nasus o narodnem in državnem edinstvu, misleč pri tem le na prvo točko, ne pa na celotno deklaracijo. Ko pa so za meno drugi protiglasovalci glasovali z izrazom: »S pridržkom k 1. točki« sem stopil, da se moi »proti« ne bi morda nepravilno tolmačili takoj, še predno je bil izid glasovanja razglašen, k skrutinatorju tov. Lapaševu in k namestniku strokovnega tajnika tov. Kobalu z zahtevu, da se moje glasovanje tolmači in popravi v smislu »pridrška k 1. točki«, kar mi morata omenjena tovariša pritrditi. — Žal, da se na moj zahtev ni oziralo in kač se plazil dalje zadeva na ima v javnosti popolnoma drugo lice, kakor bi ga sicer morala imeti. — Kaj nai bi se hotelo s takim postopanjem zasledovati res ne morem poimiti — čut poštenosti na zahteva, da se mi ta krivica popravi. — S tov. pozdravom — **Lojze Mardek**.

— Znižanje uradniških plač in redukcija uradništva. »Kmetijski list« utemeljuje znižanje sledeče: Sedanje draginske doklade so bile določene v času, ko je bila vrednost dinarja na mednarodnem denarnem trgu iako nizka in posledno tudi cena vsakega blaga visoka. Od takrat pa do danes se je na položaj znatno izpremenil. Pred tremi leti je bilo vrednih 100 dinarjev komaj 4 švicarske (zlate) franka, danes pa je 100 dinarjev vrednih več kot še enkrat toliko! Dvig vrednosti dinarja pa je imel za posledico tudi znatno pocenitev vsakovrstnega blaga. Danes je moka mnogo cenejša kakor je bila pred tremi leti, cenejša je obušvalo, ker se dobi danes za 200 dinarjev že nar iako dobrih čevliev cenejša je obleka. Drago je le še vino v gostilnah in luksuzno blago to na gotovo ne spada med najpotrebnejše stvari. Koliko je padla cena živini nam pa ni treba pripovedovati, ker to vsak kmet čuti na svojem žebu. To so neobitna in neovrjetiva dejstva!

— Odkritja spomenika blagopokojnemu kralju Petru-Osvoboditelju v Kranju dne 1. avgusta 1926 se je udeležilo naše poverjeništvu po deputaciji, ki so jo tvorili tovariši: poverjenik Skulj, tajnik Kobal in urednik Dimnik. Pred spomenikom je položil pov. Skuli s kratkim nagovorom lorvor v enec Udruženja UJU — poverjeništvu Ljubljana skupno s kranjskim učiteljskim društvom ki je kot okrožno društvo tudi položilo svoj v enec pred spomenik. Za tem je položila v enec v imenu svojih članov tudi Slomškova zveza.

— Naročniki »Učiteljskega Tovariša«, ki niso organizirani v UJU, bodo prejemali redno list naprej in se jim bo naročnina obračunala z dnem 31. julija, preostanek pa prenesel na nov letnik, ki je pričel izhajati z današnjo številko. Prosimo, da poravnajo vsi, ki so še na dolgu za nazaj svoje obveze in nam pošljejo četrtletno ali polletno naročnino tudi za naprej, za kar so prejeli v eni zadnjih številkih položnice.

— TOVARIŠICE! ZBIRAJTE naročnice našega najboljšega mladinskega lista »Zvonček«, da pripravimo pravočasno naklado za 1. štev. letnika 1926/27, ki izide meseca septembra. Naročnino je treba vplačati najmanj ¼ letno naprej. Letna članarina znaša Din 30, četrtletna Din 7.50. Vsak(a) tovariš(ica) naj pridobi vsaj dva naročnika, da spravimo tako list v aktivno stanje. Na delo tedaj, ker resnobni so dnevi...!

— 25-letnico mature ljubljanskega učiteljskega praznuje tovarišice) letos dne 26. avgusta v Zagrebu, da tako vrnejo obisk zagrebškim tovarišem(icam), ki so pred 25 leti ob priliki abiturijentske prireditve posetili Ljubljano. Tako se je sklenilo na sestanku v Celju ob priliki skupščine. Glejmo, da ne boje nikogar manjkalo pri tej slavnosti srebrne poroke z učiteljskim stanom! Prenočišča za sredo 25. avgusta so preskrbljena v dijaškem domu pri tovarišu Krajačiću na Ilici.

— UPRAVA ZVONČKA ima več vezanih in nevezanih letnikov na prodaj in sicer boljše vezane à 60.— Din, navadno vezane à 45.— Din in nevezane à 30.— Din. Dalje ima nešteto posameznih številk vseh letnikov à 3.— Din komad na razpolago. Vsi oni, ki hočete izpopolniti nekompletne letnike, sezite po teh številkah, dokler so še v zalogi.

— Mučen incident na pokrajinski skupščini v Celju. Gospod Ivan Dimnik, glavni in odgovorni urednik »Učiteljskega Tovariša«, Ljubljana. Učiteljska tiskarna. V 30. številki »Učiteljskega Tovariša« leto LXVI. pričeli ste na četrti strani drveči koloni notico nad naslovom: »Mučen incident na pokrajinski skupščini v Celju«, kjer pravite: Kakšnih sredstev itd... Navedbe ki so zgoraj citirane, v zmislu § 26. zakona o tisku z dne 6. avgusta 1925 («Službene Novine» z dne 8. avgusta 1925, št 179 XXXIX. — 1925) povravljam kakor sledi: Ni res, da sem na skupščini v Celju kot predlagatelj dodatka o državnem in narodnem edinstvu zaklical skupščini: »Prokleti bodite če to naredite!« (Če namreč skupščina odkloni njegov predlog). Res pa je, da sem zaklical: Prokleti bodete, če povzročite razdruženje naše organizacije. Prosim Vas, da gornji popravek natisnete v »Učit. Tov.« v zmislu V. glave zakona o tisku takoj po prejemu na istem mestu, z istimi črkami in v obče v zmislu §§ 26. in 27. zakona o tisku. — V St. Vidu nad Ljubljano, dne 1. avgusta 1926. — **Iv. Smaždek**.

— Nameščenje novincev. Kakor je videti, bo letos precejšnje število novincev ostalo brez mest. Na naših šolskih oblatih je sedaj, da bodo upoštevaje v prvi vrsti novince iz učiteljskih drušev, za tem uradniških in potem šele iz ostalih slojev. Tako pravilo velja pri drugih stanovih, zakaj bi bilo pri nas drugače. Svoji za svoje! Pazno bomo sledili letošnjim imenovanjem, da ne bodo imele hčerke doktorjev, raznih svetnikov in drugih prednosti pred našimi.

— VSA UČITELJSKA DRUŠTVA, brez izjeme, naj pripravijo za upravno šol. leto 1926/27 svoj proračun, v katerega naj vnesejo vse prejeme in izdatke za bodoče upravno leto. Pri tem naj se ozirajo na to, da si bodo društva ustvarila polagoma mali rezervni fond, ki bo služil za slučajne v proračunu nepredvidene stroške. Na ta način ne bodo prišla društva nikdar v finančne zadrege o kakih izrednih prilikah, posebno kadar je poslali delegate na to ali ono skupščino.

— Kmetijsko-gospodinjska šola Kmetijske šole v Marjanišču v Ljubljani, Začetkom oktobra t. l. otvori kmetijsko-gospodinjska šola svoj petindvajseti tečaj, ki bo trajal enašt mesecev t. i. do konca avgusta leta 1927. V tem zavodu se poučujejo kmetjska dekleta teoretično v kuharstvu, šivanju, pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu vrtinarstvu in drugih predmetih, katerih znanje je potrebno vsaki gospodinji na deželi. V ta gospodinjski tečaj se spreimejo dekleta kmetjskih staršev, ki so dopolnila najmanj 16. leto. Prošnje za sprejem v ta zavod, naslovljene na Kmetijsko družbo v Ljubljani, je vložiti do 15. avgusta t. l. ter jim priložiti zadnje šolsko spričevalo zdravniško

spričevalo, obvezno pismo staršev glede plačevanja mesečnih prispevkov ter navesti stan in poklic staršev. Mesečna oskrbnina za hrano, stanovanje in solarije znaša 500 Din. Vsa podrobnejša pojasnila dobio prosilke pri Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani.

— † Vali Jurčec-Bučarjevi. Kot metuljek med cvetjem si stopala na Telo vo pri procesiji malčkov, a že takrat se je pojavila v Tvoji duši bol, ki se je vkoreninila tako globoko, da si postala žrtev neizprosne smrti. Nisi mogla najti miru svojemu srcu ni bilo tolažbe, niti lečenja Tvoje velike rane. Dva dni mozje si legla v postelji in živela v upanju, da zopet kmalu okrevaš, toda zaman. Potekl so štiri tedni in na praz je stopila bela žena, ki Ti je 2. julija pretrgala nit mladega življenja. Uboga Vali! Koliko si trpela v svoji bolesti! Videli smo in čutili s Teboj, a pomoči ni bilo. Kako nežna si bila, kako blaga med otroci ter svojemu sinčku in možu! Pokojnica je bila rojena 14. februarja 1895 v Kostanjevici, študirala v Ljubljani in napravila istotam tudi zrelostni izpit 28. maja 1915, usposoblenostni pa 29. novembra 1918. Službovala je ves čas v Kostanjevici. Bila je vestna in marljiva učiteljica, odkritosrčna pa tudi zvesta tovarišica in jako dobra svojemu možu, učitelju Ivanu Jurčecu, s katerim je stopila v zakon 2. septembra 1923. Iz njih sreče in ljubezni se je rodil sinček Janezek, ki ima sedaj komaj dve leti. Dragi Vali! Še bi Te hoteli imeti med seboj! Zakaj si nas zapustila v času, ko se narava odeva v najlepše cvetje! Prekruta je bila smrt, da je prehitro pograbilo Tvoje mlado življenje. Ko se je vsula gruda zemlje na Tvoje truplo, so se utrnile solze v naših očeh. Padle so na rušo, ki nai poživi nežno cvetje, da bo dišilo Tvoj grob. Prestala si muke in se preselila v svet neskončnosti in miru, a Tvoj duh še živi med nami, trg ostala boš v neizbrisnem spominu dotlej, ko se zonet snidemo nad zvezdami. Spavaj sladko in Vsemogočni nai Ti da večni mir!

— † Anton Pavčič. V sredo 28. julija je stopil pred Gospodaria svetov častljiv starček naučitelj v ook, v Kostanjevici gospod Anton Pavčič. Obračun ni bil težak. Hitro sta se pobotala z večnim Sodnikom. — In angeli Gospodov je vzel zlato pero ter vpišal Pavčiča v nebeško knjigo v odelek onih redkih, ki so služili narodu požrtvovalno nad pol stoletja. V opombi je pa zapisal nebeski pisar: Kronske pokojnec brez odlikovanj. Pred tednom sem stal ob njegovih bolniški postelji. Videl sem kako mirno se poslavila mož, ki je storil v življenju več ko svojo dolžnost. — Še enkrat sva obudila spomine iz davnih dobrih in slabih let. — Do zadnjega se je zanimal za vsa stanovska vprašanja, želeč učitelstvu sloge in uspehov. Ob slovesu mi je sporočil zadnje pozdrave vsem tovarišem znancem, zlasti še veteranom njegovih let. Sedaj počiva tovariš Anton Pavčič na Stopah v zelenem kotu pod temno Oratovo goro blizu svoje ljubljene šole, ki jo je gradil in čeval s toliko ljubeznijo. V njej bo žumelo mlado življenje, on bo pa spal tam, kamor že je oziral vsak dan z željo: »Mir, pokojnim!« Mirno počivaj med njimi tudi ti, dragi tovariš! — **I. E.**

— Učiteljska Samopomoč. Člani U. S. dobite v teh dneh položnice za 4 smrtne slučaje in sicer: 117. smrtni slučaj Karolina Wudler, Petrovče. 118. smrtni slučaj Valentina Jurčec-Bučar, Kostanjevica. 119. smrtni slučaj Antonija Horvat, Ljubljana in 120. smrtni slučaj Anton Pavčič, Kostanjevica. Članski prispevek za vse 4 smrtne slučaje znaša 20.50 Din. za zakonske pare 40.50 Din. Zamudnikom sem prišel še zaostanke. Dediči po teh umrlih članih so prejeli na posmrtninah 38.550 Din. — Prosim vse člane da nakažejo te zneske takoj, ker se jim položnice lahko izgube. Zlasti prosim vse one, ki imajo kaj zaostankov, da poravnajo zdej vse zneske. — Učiteljska Samopomoč ima 1. avgusta 1926 — 1935 članov.

— Gospodinjski tečaj učiteljic. Šolsko leto je minulo — in začele so počitnice. Me uboge popotnice, trudne in izmučene od celoletnega dela za druge, smo se sešle v Mladiki, v gospodinjskem tečaju. Bile smo od vseh vetrov vkup znežene — iz Stajerskega, Koroškega, Prekmurja, pa tudi me Kranjice smo bile iz vseh kotov naše dežele. E, pa ni bil naš namen tu počivati in se zabavati en mesec; ne, amak zbrale smo vse svoje moči da še nekaj delamo delamo zase, za svojo prihodnost, za svojo srečo — pa tudi za svoj želodec. Marsikat koristnega smo se tu naučile. Znamo vse sorte